

Årets kostnader för vatten och avlopp, elnät, fjärrvärme och avfall historiskt höga

Hushåll och fastighetsägare har under året pressats hårt av mycket kraftiga prishöjningar för fjärrvärme, elnät, avfall, vatten och avlopp (VA) som har ökat med 13 procent. Det är den största uppgången som skett sedan mätningarna startade för snart trettio år sedan. Det visar Nils Holgerssonrapporten som varje år kartlägger avgifter och taxor i hela landet.

– Den här prisutvecklingen är inte hållbar och det blir särskilt allvarligt eftersom det handlar om tjänster som ingen kan göra avkall på. Att byta leverantör är inte heller möjligt, för det är monopolliknande marknader vi pratar om. Här sitter kunderna verkligen i en rävsax säger Joachim Höggren, ordförande för Nils Holgerssongruppen.

Nils Holgerssongruppen har tidigare i år rapporterat om rekordstora kostnadsökningar för vatten och avlopp (VA), elnät och fjärrvärme under 2024, de så kallade nyttigheterna. Kostnaderna ökade i snitt med knappt 14 procent för VA, med drygt 5 procent för elnät och drygt 15 procent för fjärrvärme. Sedan tillkommer avfallskostnaden som ökade med 8,6 procent i år. De sammanlagda kostnaderna för nyttigheterna har alltså ökat med 13 procent, vilket är den största uppgången som skett sedan mätningarna startade 1995.

– I år sätts verkligen rekord på rekord, vilket blir kännbart och svårhanterat för många. Det som mildrar bilden är att elpriserna inte legat på samma extremt höga nivåer som förra året. Men det vet vi ju kan ändras snabbt, vi har till exempel tidigare sett kraftiga prisökningar under vinterhalvåret. Och till skillnad från VA, elnät, fjärrvärme och avfall, är elhandeln konkurrensutsatt. Det betyder ju att man som kund kan agera för att sänka sin elkostnad på ett annat sätt, säger Joachim Höggren.

Stor skillnad mellan kommunerna

Nils Holgerssonrapporten visar även att skillnaden mellan de billigaste och de dyraste kommunerna ökar. Sett till den sammantagna kostnaden skiljer det tusentals kronor mellan den dyraste och billigaste kommunen. I den dyraste kommunen Nordanstig uppgår kostnaderna för nyttigheterna och elhandel till 41 450 kronor per lägenhet och år, för Luleå som är den billigaste kommunen är motsvarande siffra 23 111 kronor. Det skiljer alltså ungefär 18 640 kronor per lägenhet och år mellan den dyraste och billigaste kommunen.

– När vi ser så stora prisökningar och stora skillnader mellan kommunerna blir det tydligt att aktörerna på de här marknaderna har en rejäl uppgift att ta itu med vad gäller återhållsamhet, dialog, transparens och begriplighet. Hur ska vi kunder kunna förstå varför priserna ökar så mycket? Och varför är det så stora skillnader mellan kommuner som på pappret ser likadana ut? Här finns ett stort jobb att göra, säger Joachim Höggren.

Kostnadsökningen för avfall

Avfallstaxorna har i snitt ökat med 8,6 procent* under året. Mellan en lägenhet i den dyraste, och billigaste kommunen, skiljer det 2 430 kronor per lägenhet och år. Även avfallstaxorna stiger alltså, visserligen inte i samma takt som kostnaderna för fjärrvärme samt vatten och avlopp, men på totalen bidrar det till en kännbar kostnadsökning.

---

* Om avfallssiffrorna:

Avfall har i årets undersökning en ny definition med en lägre insamlad volym, motsvarande 800 liter/vecka jämfört med tidigare volym som kunde variera mellan 1000 - 1200 liter/vecka beroende på vad som är vanligast förekommande. För jämförbarheten har uppgifterna för 2023 omräknats för den lägre volymen genom proportionering av volym och viktuppgifter. På grund av sent inkomna uppgifter bör avfallssiffrorna ses som preliminära då de inte helt kunnat kvalitetssäkras.

Om undersökningen:

Sedan år 1996 ger Nils Holgerssongruppen årligen ut rapporten "Fastigheten Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige". I rapporten "förflyttas" en bostadsfastighet med 15 lägenheter genom landets samtliga 290 kommuner för att jämföra kostnader för sophämtning, vatten och avlopp, el och uppvärmning. Gruppens medlemmar är Bostadsrätterna, Fastighetsägarna, HSB Riksförbund, Hyresgästföreningen, Riksbyggen och Sveriges Allmännyttan.

Om Nils Holgerssongruppen:

Nils Holgerssongruppen representerar bostadsorganisationer i Sverige. Gruppen granskar och jämför kostnader för vatten och avlopp, avfall, elnätsavgifter och fjärrvärme för att främja rättvisa och effektiva tjänster i hela Sverige. Målet är att öka medvetenheten om kostnaderna för dessa, vilket är drygt 50 miljarder årligen, och bidra till positiv utveckling inom områdena vilket gagnar både fastighetsägare och boende.

Kontakt:

Joachim Höggren, Ordförande Nils Holgerssongruppen, 073-819 11 54

Presskontakt:

Gilda Romero, Pressekreterare Hyresgästföreningen, 072-549 11 55

Anna Weihe, Pressansvarig Sveriges Allmännyttan, 070-721 20 11

Niklas Stavegård, Kommunikationschef Fastighetsägarna, 072-738 22 27

Mira Lindahl, Presschef Riksbyggen, 070-258 36 38

Kenny Fredman, Presschef Bostadsrätterna, 0765-20 10 04

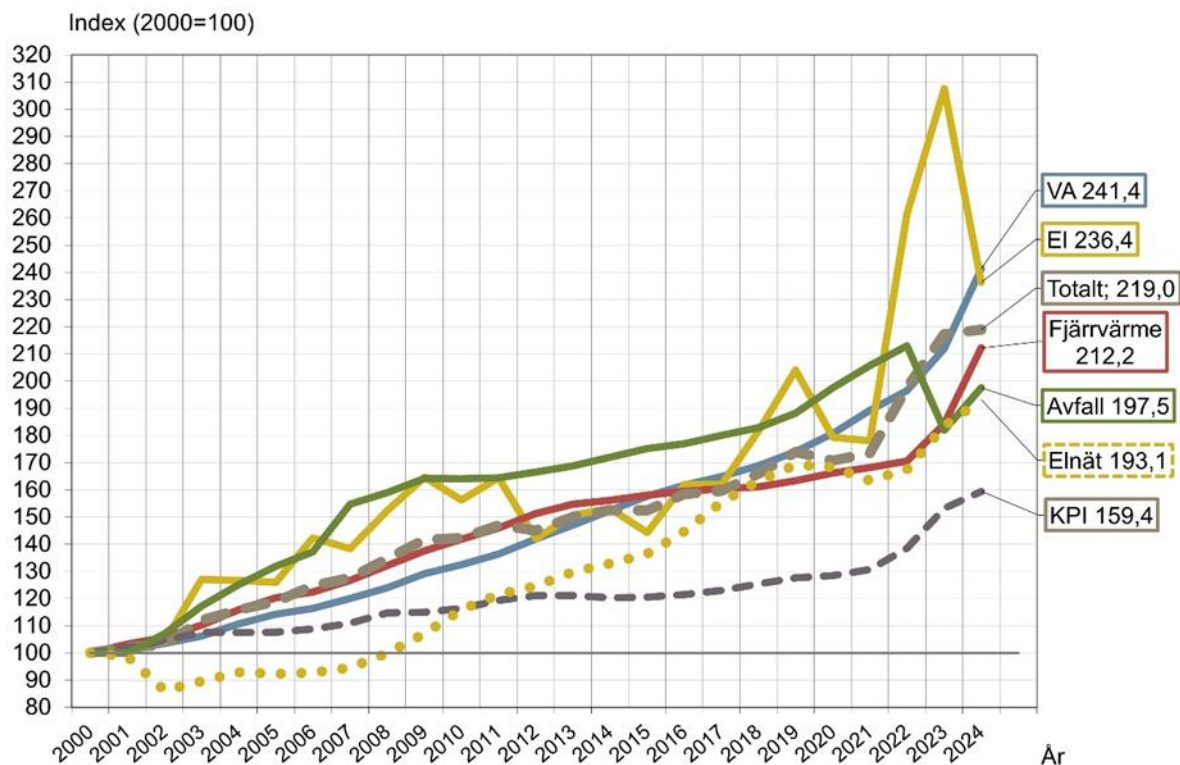
Maria Lyckesjö, tf Presschef HSB, 070-771 43 00

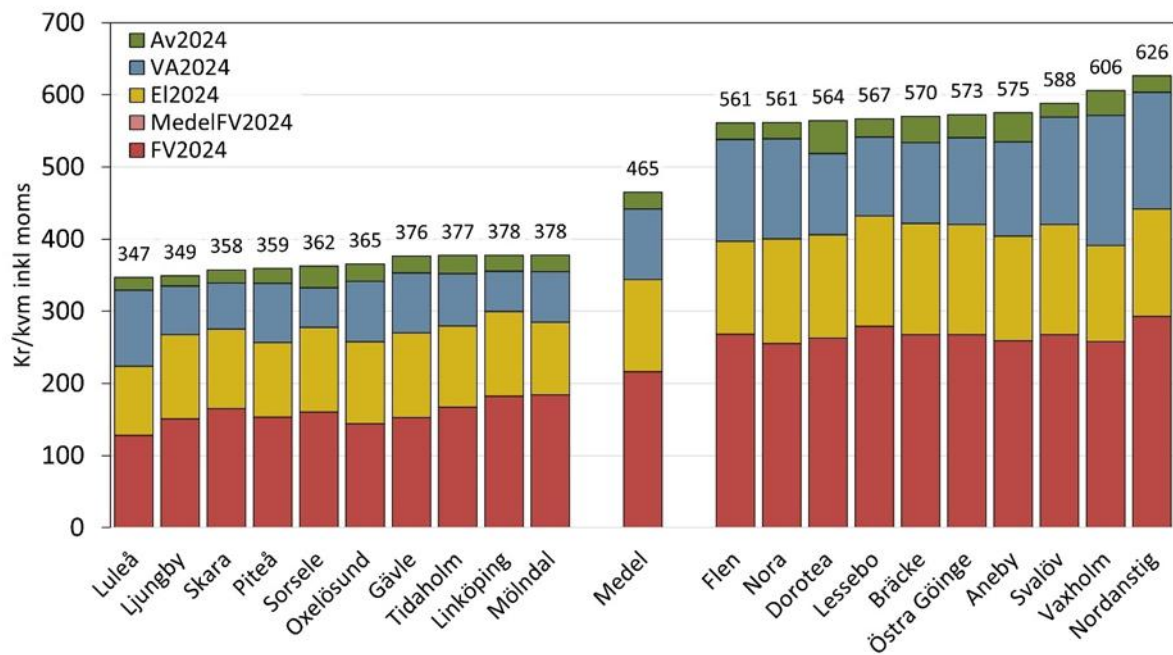
NILS HOLGERSSON - ÅR 2023 och 2024: sammanfattning av resultat

	2023 kr/kvm	2024 kr/kvm	Förändring	Kommentar <i>Alla uppgifter inkl moms</i>
Fjärrvärme	187,9	216,4	15,2%	Detta är en historisk kostnadsuppgång. Ökningstakten föregående år var 7,8%.
El (total)	166,4	127,9	-23,2%	Det rörliga elhandelspriset är den faktor som skapar en stor volatilitet trots ett löpande medelvärde (juli-juni). Föregående år var det en hela +17,7 %.
varav elnät	51,9	54,7	5,4%	9,5 % i Nils Holgersson 2023
varav elhandel	91,3	47,7	-47,7%	24,5 % i Nils Holgersson 2023
varav skatt	23,3	25,5	9,5%	9,3 % i Nils Holgersson 2023
VA	85,8	97,7	13,9%	VA-taxan ökar kraftigt. Föregående år var ökningen 7,9 %.
Avfall	21,4	23,2	8,6%	Ny definition och inhämtning av uppgifter via Avfall Web. Årets uppgifter är preliminära och behöver kvalitetssäkras inför nästa år.
TOTALT (med total el)	461,4	465,1	0,8%	Totalt sett är kostnadsförändringen nära nog oförändrad för Nils Holgersson-huset jämfört med föregående år. Trots rekordstora förändringar för fjärrvärme och VA. Orsaken är att elhandelspriserna i stort sett halverats.
TOTALT (endast med elnätavgift)	346,9	391,9	13,0%	Om elhandelspriset och energiskatt inte tas med i den totala kostnaden för Nils Holgersson-huset innebär det en kraftig förändring av de nyttigheter som är monopol.
KPI	398,1	414,3	4,1%	Avser marsvärden av KPI. (10,6 % i förra årets undersökning)

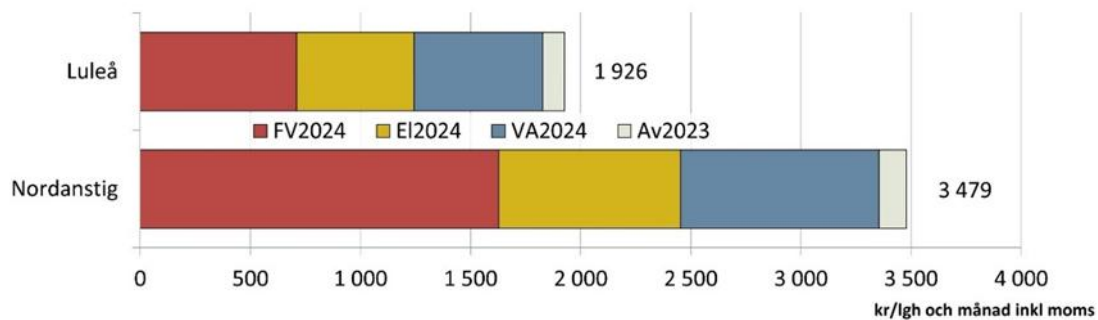
Figur 1 Sammanfattning

Figur 2 Utvecklingen av fjärrvärme, el, vatten och avfallshämtning samt KPI för perioden 2000 – 2024

Figur 3 *Kommuner med lägst och högst totalkostnad redovisat som kr/kvm och år inkl. moms.*

Figur 4 *Jämförelse mellan Luleå och Nordanstigs kommun: kostnaden för fjärrvärme, el, VA och avfall uttryckt i kr/månad och lägenhet inkl. moms.*